

Megemlékezés a 60 éve létesített Országos Traumatológiai Intézetről és szerepéről az önálló baleseti sebészet, a kézsebészet és a poszttraumás utókezelés hazai megszervezésében

DR. RENNER ANTAL – DR. FEKETE KÁROLY – DR. CSERHÁTI PÉTER

BEVEZETŐ*

PROF. DR. RENNER ANTAL

DOI: 10.21755/MTO.2016.059.0304.006

Igen Tisztelt Osztályelnök Úr! Tisztelt Kollégák! Hölgyeim és Uraim!

Mindenekelőtt hálásan köszönjük Osztályelnök Úrnak, hogy kérésünkre, ma, itt, mi hárman, megemlékezhetünk az egykor volt Országos Traumatológiai Intézet születésének közeledő 60. születésnapjáról. A bázisán kifejlődő korszerű országos baleseti központról, s az Intézetben megszülető magyar kézsebészetről, amely a világon egyedülálló módon a baleseti hálózat osztályain lett országos, sőt európai hírű új szakterülete a magyar orvostudománynak. Végül szólunk a korszerű poszttraumás rehabilitációról, amely nélkül sem a baleseti sebészet, sem a kézsebészet nem lenne képes sikeres tevékenységre.

Már az I. Világháborút követő évtizedekben nyilvánvaló volt, hogy a hazai sérültellátás igen hátrányos helyzetbe került, mert az általános sebészekre háruló fokozódó mennyiségű és komplex sérültellátás korszerű kezelését sebészeink már képtelenek voltak korszerűen ellátni. 1928-ban *Hedry Endre* vezető sebész nyilvánossá tette a német és az osztrák baleseti biztosítók sérültellátásra költött anyagi ráfordításainak adatait, s ezt összehasonlítva az Országos Társadalombiztosító Intézet (OTI) szegénytelenül alacsonyabb ráfordításával, sürgette egy önálló sérültellátó intézmény létrehozását. Ezt, elsőként, az Uzsoki Utcai Kórházban valósították meg, kezdetben 46 ágygal, de szükségességét mi sem bizonyította jobban, minthogy 1932-ben az ágyak számát kétszeresére emelték, ami természetesen továbbra is nagyon kevésnek bizonyult.

Az állam a '30-as évek második felében hatalmas építkezésbe kezdett, s 1940. június 3-án megnyílt az Országos Társadalombiztosító Intézet (OTI) Magdolna Baleseti Kórháza, 300 ágygal, s első főigazgatója *Elischer Ernő* lett.

A II. Világháború végén, 1945–1948-ig, a kórház új vezetője *Hedry Endre* volt. Ebben az időszakban az addig is meglévő okok mellett – a mai nemzedék által nem ismert – HIDEGHÁBORÚ is sürgette az egész sérültellátás radikális átszervezését. Az akkori világpolitikai helyzetben bármikor újabb háborús katasztrófa szakadhatott volna a világ nyakába. Nos, az egészségügyi kormányzat, s a katonai egészségügy közösen előkészületeket tettek, hogy váratlan katasztrófa esetén a tömeges sérültek ellátása megbízhatóan, szervesen biztosított legyen. Elhatározták, hogy egy új korszerű intézményt hoznak létre, méghozzá a Magdolna Baleseti Kórházban, amelyet ebben az időben már Koltói Anna Kórháznak neveztek. Ennek megszervezésével *Dr. Szántó György* sebészt bízták meg, aki 1950-től az épületben működő egyetemi III. sz. Sebészeti Klinika munkatársa volt, s 1951-től honvédségi alkalmazott, majd főtiszt, végül a hadsereg fősebésze lett.

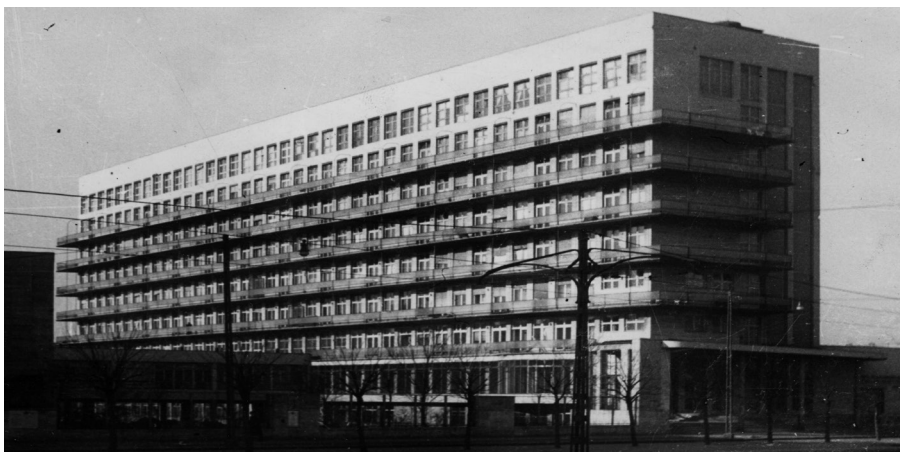
1956-ban megalapították az Országos Traumatológiai Intézetet (1. ábra), amelynek első főigazgatója *Prof. Dr. Szántó György* lett (2. ábra) s feladata az új országos intézet szervezése, vezetése volt.

* Bevezető a Magyar Tudományos Akadémia Kupalettermében 2015. november 26-án, a „Csont és izület 2010–2020 évtizede” program keretében „A mozgásszervi károsodások kezelésének hagyományai és új eredményei hazánkban” címmel szervezett osztályrendezvény „Traumatológia és kézsebészet Magyarországon” szekció előadásaihoz.

Már 1957-ben, újabb sürgető feladatként jelentkezett – ezernyi más szervezési feladat mellett – az oktatás megkezdése. Az újabb háború kitörésétől tartva, az összes manuális szakmát művelő fiatalabb orvost katonai behívóval kötelezték 3 hónapos traumatológiai tanfolyam elvégzésére, hogy szükség esetén a tömeges sérültek ellátására alkalmasak legyenek. E tanfolyamok 1962-ig 3 havonként ismétlődtek, majd a katonai behívás megszűnt, s elkezdődött a már sorra alakuló, „sebészetről leváló” traumatológiai osztályok orvosainak a kiképzése a traumatológia akkori elméleti és gyakorlati ismereteiből.

Hölgyeim és Uraim!

A továbbiakban a XX. század második felében kialakult és rohamos fejlődésen átment három új szakterületről szóló előadásaink következnek. Szívből reméljük, sikerül valamit átadni önöknek abból a felemelő érzésből, amely az elmúlt hat évtizedben bennünk felgyülemlett.

1. ábra Az Országos Traumatológiai Intézet 1956-ban, megalapításakor

2. ábra Prof. Dr. Szántó György, az Országos Traumatológiai Intézet első főigazgatója